

Assumpte: Projecte de Decret del Consell pel qual es creen i regulen els Comitès d'Ètica del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials.

La sotssecretaria de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives ha remés amb data 2 de març de 2022 la petició d'informe del projecte de Decret del Consell, pel qual es creen i regulen els Comitès d'Ètica del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials.

De conformitat amb el que preveu l'article 8.1.b) de la Llei 4/2021, de 16 d'abril, de la Funció Pública Valenciana (d'ara endavant Llei 4/2021), s'han d'informar, amb caràcter preceptiu, els avantprojectes de llei i els projectes de disposicions generals elaborats per la presidència de la Generalitat o les conselleries, que es referisquen a estructura orgànica, mètodes de treball i personal corresponents a l'Administració de la Generalitat.

Examinat el contingut del projecte, d'acord amb el que preveu l'article 69.1 del Decret 105/2019, de 5 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica de la Presidència i de les conselleries de la Generalitat, en relació amb l'apartat primer f) de la Resolució de 2 d'agost de 2019, de la consellera de Justícia, Interior i Administració Pública, sobre delegació de l'exercici de determinades competències, s'emet el següent:

INFORME

I. OBJECTE DEL PROJECTE NORMATIU

El projecte normatiu té per objecte crear i regular els Comitès d'Ètica del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials.

La Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana (Llei 3/2019), en el seu article 84 estableix que es crearà un comitè d'ètica dels Serveis Socials com a "òrgan col·legiat consultiu de caràcter interdisciplinari i adscrit a la conselleria competent en matèria de serveis socials, que tindrà per objecte identificar, analitzar i avaluar els aspectes ètics de la pràctica professional amb la finalitat de vetlar pels drets de les persones usuàries dels serveis socials."

En el seu apartat 2 preveu que les seues funcions, organització i funcionament es desenvoluparan reglamentàriament. Aquest desenvolupament és el que es realitza mitjançant l'esborrany de projecte de Decret remés per a informe.

II. NATURALESA I CARÀCTER DE L'INFORME

Prèviament a l'anàlisi del contingut substantiu del projecte normatiu es considera necessari realitzar dues precisions relacionades amb l'habilitació competencial que la Llei 4/2021 atribueix a l'òrgan competent per a l'emissió del present informe.

En primer lloc, tal com estableix l'article 8 de la referida Llei 4/2021, en la seua redacció després de la modificació introduïda per la Llei 7/2021, de 29 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2022, l'informe té caràcter preceptiu i no vinculant. Respecte al seu caràcter no vinculant, de conformitat amb el que es disposa en l'article 54 del Decret 24/2009, del 13 de febrer, del Consell, sobre la forma, l'estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat, ha de tindre's en compte que en l'elaboració dels textos definitius dels projectes s'ha d'adonar de forma raonada en l'expedient de les modificacions produïdes en el text a conseqüència dels informes i dictàmens evacuats, així com de la relació dels aspectes d'aquests informes que no s'han tingut en compte.

En segon lloc, l'àmbit material de l'esmentat informe queda circumscrit a aquells aspectes del projecte normatiu que es referisquen a estructura orgànica, mètodes de treball i personal corresponents a l'Administració de la Generalitat.

III. TÈCNICA NORMATIVA

Respecte a l'ús del llenguatge, en general el text compleix amb el que es disposa en l'article 48 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i homes, i fa un ús no sexista del llenguatge. No obstant això, se suggereix revisar la redacció del text normatiu, i en concret del títol de l'article 23, que es refereix a "els membres" dels comitès departamentals, amb l'article en masculí, sent preferible modificar-se per una forma neutra de la mateixa manera que ja s'ha fet en l'índex: "les persones membres".

IV. OBSERVACIONS SOBRE L'ARTICULAT DEL PROJECTE NORMATIU

1. Article 6. Adscripció orgànica, independència funcional, seu i estructura de gestió.

L'article 6.3 de l'esborrany, estableix que "Per a l'adequat compliment de les seues funcions, el Comitè d'Ètica disposarà de l'estructura i dotació de personal necessària, dependent de la direcció general competent en matèria de formació, investigació i qualitat en serveis socials al que s'adscriba"

Consultat el Decret 170/2020, de 30 d'octubre, d'aprovació del Reglament Orgànic i Funcional de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, i l'Ordre 3/2021, de 30 de març, de desenvolupament, es comprova que, mentre que existeixen serveis als quals se'ls atribueix funcions de suport a altres òrgans col·legiats del sistema de serveis socials, com pot ser el cas del Servei de Planificació, Formació i Qualitat, encarregat de donar suport a l'Observatori del SPVSS o el Servei de Gestió del Model de Finançament del SPVSS, en principi encarregat del suport a l'òrgan de concertació, no ocorre el mateix amb el suport al Comitè d'Ètica previst en el Projecte de Decret.

Per tant, ha de tindre's en compte que l'aprovació del projecte comportarà l'adequació de les normes organitzatives de la conselleria per a preveure en la seua estructura l'assignació de les funcions a algun dels serveis existents o la creació d'un específic, si així es considera, tot això independentment de la creació dels llocs de treball que s'entenguen necessaris per a dotar de l'estructura corresponent al Comitè tal com determina l'esborrany.

2. Article 7. Funcions

La Llei 3/2019 estableix les funcions del Comitè d'Ètica en l'article 84 i diu que comprendran "com a mínim" les següents:

- a) Promoure l'adopció de principis ètics en les polítiques socials, en la provisió dels serveis socials i en les actuacions professionals, conforme a l'article 6 d'aquesta llei.*
- b) Afavorir la presa de consciència professional i ciutadana de la importància d'una reflexió ètica en el marc dels serveis socials.*
- c) Proporcionar respostes a les consultes que han plantejat professionals, persones usuàries o ciutadania sobre dilemes ètics que puguen crear-se en el transcurs d'actuacions de caràcter tècnic.*
- d) Proposar protocols d'actuació per a les situacions que, per la seua gravetat o per la seua freqüència, generen conflictes ètics.*
- e) Promoure la formació contínua i la docència en ètica dirigida a les persones professionals que col·laboren amb els col·legis i les associacions professionals de les disciplines dels equips d'intervenció social.*
- f) Desenvolupar investigacions sobre qüestions d'ètica en relació amb la intervenció de caràcter social.*
- g) Qualsevol altra funció que els pugua assignar la normativa que la desenvolupe."*

El projecte recull aquestes funcions i les desenvolupa, en principi, dins dels límits i en el marc del que es preveu en la lletra g) de l'article 84 citat. No obstant això s'observa en el seu desenvolupament alguna repetició que convé revisar. Així, les funcions descrites en les lletres c) i e) fan referència en tots dos casos als conflictes i dilemes ètics que puguen donar-se en la pràctica de les intervencions tècniques professionals, respecte dels quals el Comitè efectua una funció de deliberació (lletra c) o de resposta (lletra d). I així mateix en la lletra f), que també descriu una funció de deliberació i informe que no sembla diferenciar-se de les anteriors.

D'altra banda la funció descrita en la lletra n), referent a l'elecció de la Presidència del Comitè, és una funció que res té a veure amb les pròpies del Comitè sinó que té un caràcter intern organitzatiu i que ja ve recollida en l'article 8.3.1, per la qual cosa es recomana la seua eliminació d'aquest article 7 i en tot cas completar la redacció donada en l'article 8.3.1 de la següent manera: "*Presidència: el Comitè triarà d'entre les seues persones membres a la persona que exercirà la Presidència*".

El mateix cal dir de la funció de la lletra o), referent a l'elaboració d'un reglament intern de funcionament, que hauria d'eliminar-se d'aquest article i recollir-se en un altre més adequat pel seu caràcter organitzatiu, com per exemple el 14, dedicat al règim de funcionament.

Semblants comentaris caldria fer respecte de les funcions dels comitès departamentals definides en l'**article 18**, tant respecte a la semblança de les descrites en les lletres c), e) i f), com a la conveniència de traslladar a l'article 24 la funció d'elaborar i aprovar un reglament intern que recull la lletra l).

3. Article 8. Composició

La composició del comitè s'ajusta a les previsions contingudes en l'apartat 3 de l'article 84 de la Llei 3/2019: "*Estarà format per persones professionals de prestigi reconegut en l'àmbit dels serveis socials i altres sistemes de protecció social amb capacitació, competència i preparació adequades, així com persones expertes en el camp de l'ètica nomenades a proposta del Consell Valencià d'Inclusió i Drets Socials. En tot cas, es garantirà que la composició del comitè d'ètica siga paritària i equitativa territorialment.*"

No obstant això ha de realitzar-se una observació respecte a l'apartat 3.4.I, en el qual procedeix corregir l'expressió "Administració del Consell" substituint-la per la de "Administració de la Generalitat".

En aquest sentit, i de conformitat amb el que s'estableix en la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, el Consell és l'òrgan col·legiat que ostenta la potestat executiva i reglamentària i dirigeix l'Administració de la Generalitat, i està compost pel President de la Generalitat, el Vicepresident, o Vicepresidents en el seu cas, i els Consellers. L'Administració ho és de la Generalitat, no del Consell, eixe concepte no existeix, i, de fet, eixa és la forma en què se la denomina en la Llei 4/2021: "Administració de la Generalitat".

4. Article 9. Nomenament i mandat de les persones que componen el Comitè

L'apartat 9 de l'article 4 disposa que "*En tot cas, es garantirà que la composició del Comitè d'Ètica siga, a més de paritària, equitativa territorialment*", previsió que ja ve recollida en idèntics termes en l'apartat 1 de l'article 8, per la qual cosa resulta innecessària la seua repetició i es recomana la seua eliminació d'aquest article 9.

5. Articles 12 i 22 i Disposició transitòria segona. Formació en ètica de les persones que configuren el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana i la resta de comitès d'ètica

A les persones membres del Comitè d'Ètica i dels Comitès Departamentals d'Ètica de Serveis Socials se'ls exigeix tindre unes determinades hores de formació en matèria d'ètica aplicada als serveis socials, intervenció social o bioètica. Relacionada amb aquesta previsió, la Disposició Transitòria segona, en el seu apartat 4, preveu que “... la conselleria amb competències en matèria de serveis socials inclourà aquestes matèries en les seues previsions i plans anuals de formació, de manera continuada”.

De la lectura del projecte remés s'observa que en la composició del Comitè d'Ètica i dels Comitès Departamentals d'Ètica de Serveis Socials, juntament amb altres persones en representació de diverses institucions i grups d'interés, hi ha algunes persones funcionàries de l'Administració de la Generalitat.

Respecte d'aquestes persones, i de conformitat amb el que es preveu en els articles 11 i 104 de la Llei 4/2021, cal dir que és l'Escola Valenciana d'Administració Pública el centre encarregat de gestionar les accions formatives de l'Administració de la Generalitat i aprovar els seus Plans anuals de Formació.

Per a l'elaboració del seu Pla de formació l'EVAP du a terme un procediment per a la detecció de necessitats en el qual participen les diferents conselleries de l'Administració de la Generalitat i organismes autònoms, d'acord amb les línies estratègiques marcades dins del seu àmbit d'actuació.

Per tant, les accions formatives que puga organitzar la conselleria amb competències en matèria de serveis socials, en tant tinguen com a destinataris a personal de l'Administració de la Generalitat, hauran de salvaguardar les competències pròpies de l'EVAP, podent proposar la inclusió de les activitats que entenguen necessàries en els corresponents Plans de formació que aquesta aprobe.

6. Article 20. Nomenament i mandat de les persones que componen els comitès departamentals d'ètica

L'apartat 1 estableix que “*el nomenament i cessament de les persones components dels comitès departamentals d'ètica s'efectuarà mitjançant resolució de la persona titular de la direcció territorial de la conselleria amb competències en matèria de serveis socials a que corresponga el departament respectiu*”.

Respecte a l'àmbit de funcions propi de les persones titulars de les direccions territorials, ha de tindre's en compte que la competència per a dictar resolucions i actes administratius és pròpia d'òrgans administratius, tal com estableix l'article 34 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la Llei 5/1983,

de 30 de desembre, del Consell, en el seu article 70, estableix entre les funcions de les direccions generals la de *“Disposar quant concerneix el règim intern dels serveis de la seua adreça i resoldre els respectius expedients, quan no siga facultat privativa del conseller, secretari autonòmic o sotssecretari”*, del que es dedueix clarament que la competència per a dictar resolucions s'atribueix en exclusiva als òrgans administratius que configuren l'organització de l'Administració de la Generalitat i no a les unitats administratives que d'ells depenguen.

Així doncs, una direcció territorial no pot dictar resolucions, ja que es tracta d'una unitat administrativa, i aquesta competència correspon als òrgans administratius. Per tant, la competència per a dictar la resolució ha d'atribuir-se a l'òrgan directiu al qual estiga adscrita una direcció territorial, ja siga la sotssecretaria corresponent o qualsevol altre tal com vinga establert en el reglament orgànic i funcional de la conselleria, podent correspondre a la direcció territorial la funció d'elaborar la proposta de resolució. Tot això sense perjudici de la delegació de signatura prevista en l'article 12 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, que en tot cas podria utilitzar-se per a agilitar tals tràmits si així es considerara oportú.

En conseqüència, ha de suprimir-se la competència prevista en l'apartat 1 de l'article 20 del projecte normatiu i assignar-se a l'òrgan directiu del qual depenguen les direccions territorials.

7. Artículo 23. Estatut i incompatibilitats dels membres dels comitès departamentals d'ètica

L'apartat 2 de l'article disposa que *“La pertinença als comitès departamentals d'ètica serà sempre voluntària i individual, per la qual cosa en cap cas actuaran en representació d'entitat o cap col·lectiu”*.

No obstant això, aquest caràcter voluntari i d'actuació a títol individual que preconitza el precepte casa malament amb els criteris de designació de algunes de les persones que componen aquests comitès que estableix l'article 19 del projecte. Així, per exemple, la Presidència s'atribueix directament a la persona supervisora del departament de serveis socials respectiu, designació a la qual no sembla que pugui oposar-se cap objecció i per tant no voluntària. També en el cas de les vocalies s'observa una problemàtica semblant, perquè es designen persones en representació de les persones usuàries, o en representació dels comitès locals d'ètica existents en el departament, o en representació dels comitès d'ètica de centre i intercentres, amb la qual cosa difícilment poden actuar a títol individual com disposa l'article 23. És per això que es recomana matisar la redacció de l'apartat 2 de l'article 23, introduint una excepció respecte d'aquests casos.

8. Article 28. Coordinació

L'article 28 es dedica a la coordinació dels diferents comitès d'ètica existents, tant locals, com a departamentals, i atribueix d'una banda una funció de superior coordinació al Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana, però, per un altre, també a les direccions

territorials respecte dels comitès locals. S'observa en aquest repartiment una certa confusió de la funció coordinadora que no permet delimitar amb claredat qui coordina què, semblant fins i tot que la mateixa funció siga exercida per més d'un òrgan o unitat administrativa. En principi, de la lectura del precepte sembla deduir-se que és la direcció territorial corresponent la que exerceix aquesta coordinació respecte dels comitès locals de la seua província. I que el Comité d'Ètica dels Serveis Socials de la Comunitat Valenciana exerceix una superior coordinació sobre tots ells prevalent el seu criteri en cas de discrepància entre ells.

Però no queda clar qui coordina als comitès departamentals i quina posició ocupen en aquest esquema, o fins i tot si també exerceixen una funció de coordinació respecte dels comitès locals. Per tant es recomana una redacció esclaridora d'aquests dubtes que definisca amb suficient precisió la manera en què es coordinarà el conjunt de comitès d'ètica que puguen crear-se.

És tot quant s'informa en relació amb la proposta remesa, amb independència dels altres informes que procedisquen preceptivament de conformitat amb el qual disposa la normativa vigent.

La secretària autonòmica de Justícia
i Administració Pública